

de nødvendige Forandringer. Skulde man kunne det, maatte man vistnok ligefrem under en eller anden Form indsætte et Paabud om, at der efter hver Folketælling skulde foregaa en Omlægning af Folketingskredsene. Da Monrad i sin Tid skabte det første Udkast til Grundloven, stod deri en Paragraf, som krævede Folketingskredsene omlagt hvert tiende eller tolvte Aar. Det er en af den Slags Bestemmelser, som kan være nyttig, men som naturligvis ikke er fuldkommen afgørende, idet man undertiden sidder saadanne Bestemmelser overhørig. Men jeg tror, at hvis vi i øvrigt skal blive paa den Grund, som Lovforslaget bygger paa, vil det være nyttigt at faa en tilsvarende Bestemmelse indsat enten i Grundloven eller i Valgloven.

Jeg ved ikke, om det er helt rigtigt, at man ikke har medtaget Reglerne for Søfolks Valgret i selve Lovforslaget. Det omtales kun i en enkelt Paragraf, idet man henviser til den særlige Lov derom. Det er vel ikke umuligt, at det var heldigst at have alle Bestemmelser vedrørende Valgretten og Fremgangsmaaden ved Valgene samlede i een Lov, men jeg forstaaer, at Grunden til, at man ikke har medtaget disse Regler her, er den, at man ikke vilde gøre Loven alt for vidtløftig. Det vilde, dog maaske kunne lade sig gøre at samle alle disse Regler i et enkelt Afsnit, og det vilde i ethvert Tilfælde være lettere for de Mennesker, der faar med Loven at gøre, at have alle Bestemmelser samlede i een Lov end at have Bestemmelserne om Søfolks Valgret i en Lov for sig.

Et andet Hovedpunkt er det, at man gaar over til Kommuneafstemning, og der kan vist ikke være Tvivl om, at denne Forandring er en Nødvendighed. I Fremtiden vil jo, hvis Grundlovsforslaget vedtages, omtrent Halvdelen af Befolkningen i en Valgkreds være Vælgere, og naar det er Tilfældet, kan vi nok alle blive enige om det umulige i at forlange, at Folk paa Valgdagen skal myldre ind til Købstaden for at afgive deres Stemme; det gaar ikke. Man kan ikke lade de mindreaarige og helt umyndige blive ene hjemme sammen med Kreaturerne paa denne Dag. Man bliver virkelig nødt til at træffe Bestemmelser, der gør det lettere at stemme, der gør det muligt at stemme i de enkelte Kommuner. Nu antager jeg, at adskillige ærede Medlemmer vil have faaet det Indtryk, at Folk ude i deres Valgkredse ikke er helt glade ved dette. Jeg har modtaget adskillige Henvendelser

om, hvorvidt man ikke under en eller anden Form kunde beholde den gamle Valgdag. Man har sagt til mig: Kunde vi ikke holde Valgdagen den ene Dag og lade de Folk komme ind til Byen og stemme, som vilde stemme den Dag, og saa lade de andre stemme Dagen efter ude i Kommunerne? Jeg tror ikke rigtig paa, at dette lod sig gøre. Jeg er bange for, at Valgdagen alligevel gik i Stykker for Folk, at Glansen gik af den. Naar vi skal have Kommuneafstemning, er der vist ingen Mulighed for at opretholde Valgdagen, vi maa vist lade den forsvinde. Man kan overveje, om man kan finde Former for dens Bevarelse, men det lykkes neppe. Der bliver neppe andet at gøre for ærede Folketingskandidater i kommende Tider end at trøste Vælgerne, saa godt de kan, ved at følge den i England anvendte Fremgangsmaade: paa Valgdagen at køre i Automobil fra den ene Kommune til den anden og ved hvert Valgsted holde et muntert Valgmøde. (Afbrydelse: Det maa man ikke.) Det maa man maaske ikke lige paa Valgstedet, men der er sikkert Steder i Nærheden, hvor det lader sig gøre. Noget i den Retning vil nok udvikle sig, og selv om man ikke afholder Valgmøder, vil Vælgerne nok sætte Pris paa, at Kandidaterne viser sig paa selve Valgdagen. Om vi skulde genoptage den gamle Valghandlingsform paa den Maade, at man lod alle Kandidaterne køre i samme Vogn, er et andet Spørgsmaal.

Det er, som sagt, ganske nødvendigt at gaa over til Afstemning i Kommunerne. Jeg vilde dog gerne, netop fordi dette skal ske, foreslaa, at man sikrede Gennemførelsen af den Tanke, der ligger deri, i endnu højere Grad, end det sker ved selve Bestemmelsen om, at der skal være Afstemning i hver Kommune. Der aabnes Mulighed for, at Kommunalbestyrelserne kan lade Valget foretage paa flere Steder, men det er ikke usædvanligt, naar en saadan Bestemmelse ikke benyttes i saa stort et Omfang, som Vælgerne ønsker, at Folk siger: Ja, Sognebestyrelsen havde nu ikke Lyst til at faa Valg mere end eet Sted og valgte saa det Sted i Kommunen, hvor dens Meningsfæller var stærkest. Jeg tror, at alle ærede Medlemmer ikke saa sjældent har hørt den Kritik. Derfor tror jeg, at det var hensigtsmæssigt at indføre en Bestemmelse om, at der skulde være eet Valgsted i alt Fald i hvert Sogn eller en Afstandsgrænse, en Bestemmelse, der ligesom sikrede Vælgerne, at de kunde komme til at stemme i Nærheden af det Sted, hvor de bor.